

Tiedolla johtaminen muuttuvassa toimintaympäristössä

Kimmo Haapasalo, johtaja

FCG

FCG●

Tilannekuva kirkkaaksi: Lapin Luotsi - [Lapin luotsi](#)

Tilastotietoa

**Lapin
tulevaisuuksia**

**Elinkeinojen
näkymiä**

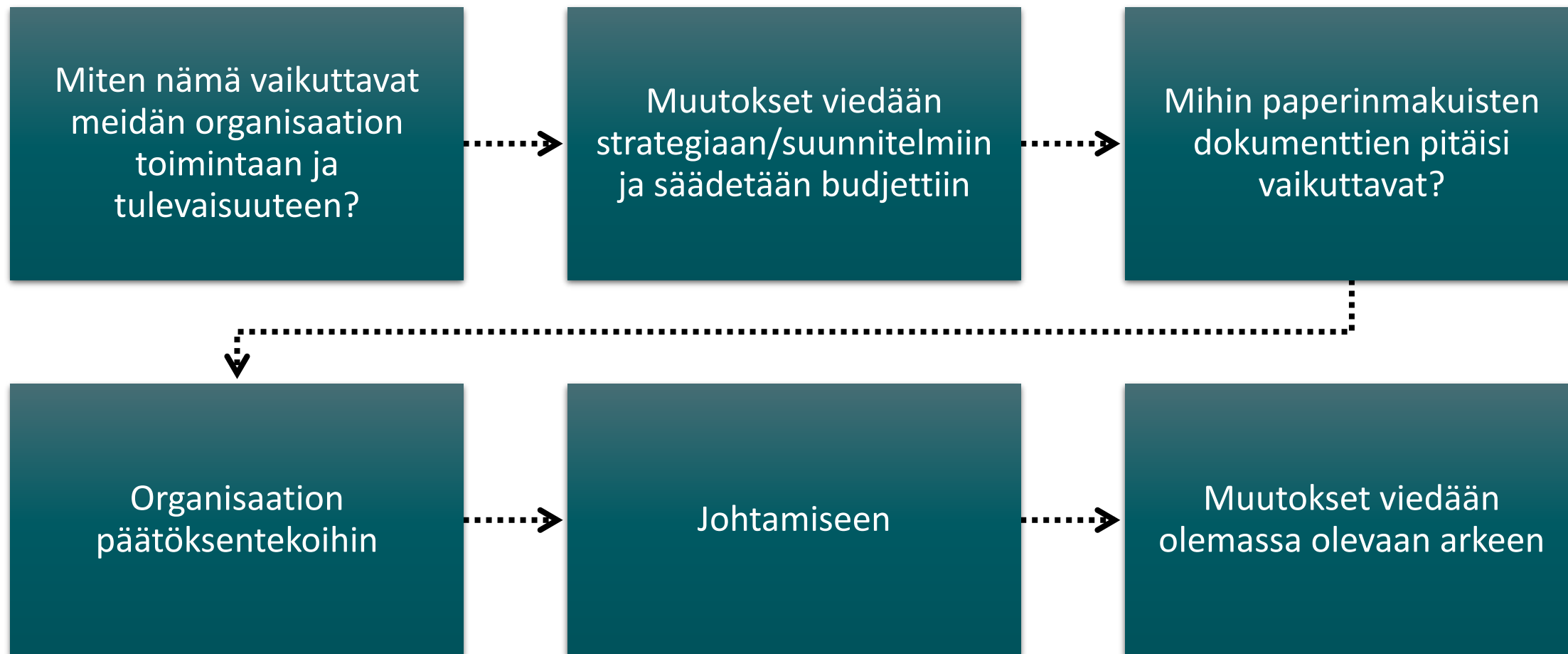
**Raportteja ja
julkaisuja**

**Koulutus-
materiaalia
ennakointiin**

**Työkaluja oman
organisaation
ennakointi-
työhön**

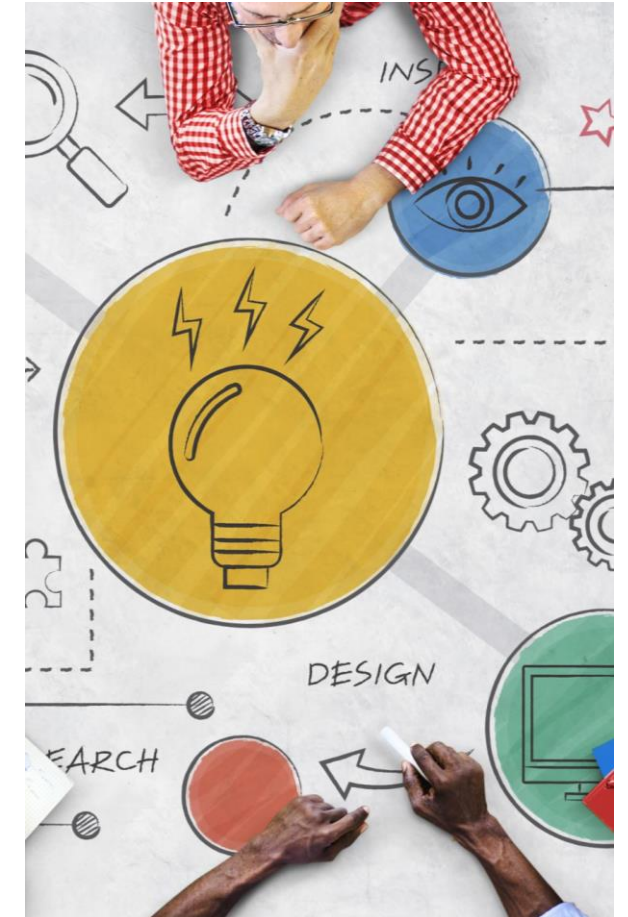
**Miten toimintaympäristön
muutokset vaikuttavat
toimialaamme ja omaan
organisaatioon nyt ja
huomenna?**

Muuttuvan toimintaympäristön hallinta

Osaavan työvoiman saatavuus

	Tuoreimman tiedon ajankohta	Tuorein tieto	Vuosi sitten	Viisi vuotta sitten	Muutos vuodessa	Muutos viidessä vuodessa
Väkiluku	2021	176 494	176 665	180 207	-0,1 %	-2,1 %
Työttömät työnhakijat laskentapäivänä	helmikuu 2022	8 882	11 322	12 367	-21,6 %	-28,2 %
Alle 25-v. työttömät työnhakijat	helmikuu 2022	918	1 290	1 368	-28,8 %	-32,9 %
Pitkäaikaistyöttömät	helmikuu 2022	2 847	2 713	3 784	4,9 %	-24,8 %
Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta	helmikuu 2022	11 %	14 %	15 %	-3,0 %-yks.	-4,0 %-yks.
Uudet avoimet työpaikat kuukauden aikana	helmikuu 2022	5 321	2 261	2 385	135,3 %	123,1 %

Toimintaympäristömme merkittävimmät muutokset

Hyvinvointialueiden rooli

SOTE-uudistuksen ja hyvinvointialueiden perustamisen seurauksena noin puolet kunta-alan henkilöstöstä siirtyy hyvinvointialueille. Hyvinvointialueista tulee merkittäviä työnantajia.

Lapin erityisolosuhteet

Lapilla on vahva paikallisidentiteetti ja samalla laaja ja olosuhteiltaan sisäisestikin poikkeava alue erityistarpeineen.

Hyvinvointialueen tehtävä on toimia koko Lapin parhaaksi, mikä edellyttää onnistunutta strategiatyötä.

Lapin hyvinvointialueen perustaminen

Lapin hyvinvointialue on uusi itsenäinen julkisyhteisö. Lapin HVA on jatkossa alueen suurin palvelujen järjestäjä ja työnantaja. Johtaminen, toiminta ja toimintakulttuurin yhteensovittaminen. Uusia asiakkaita ja kumppaneita tulee valtavasti, asukkaat, kunnat, yhteisöasiakkaat eli yritykset, säätiöt, osuuskunnat ja muut hyvinvointialueet.

Henkilöstön saatavuus ja työn murros

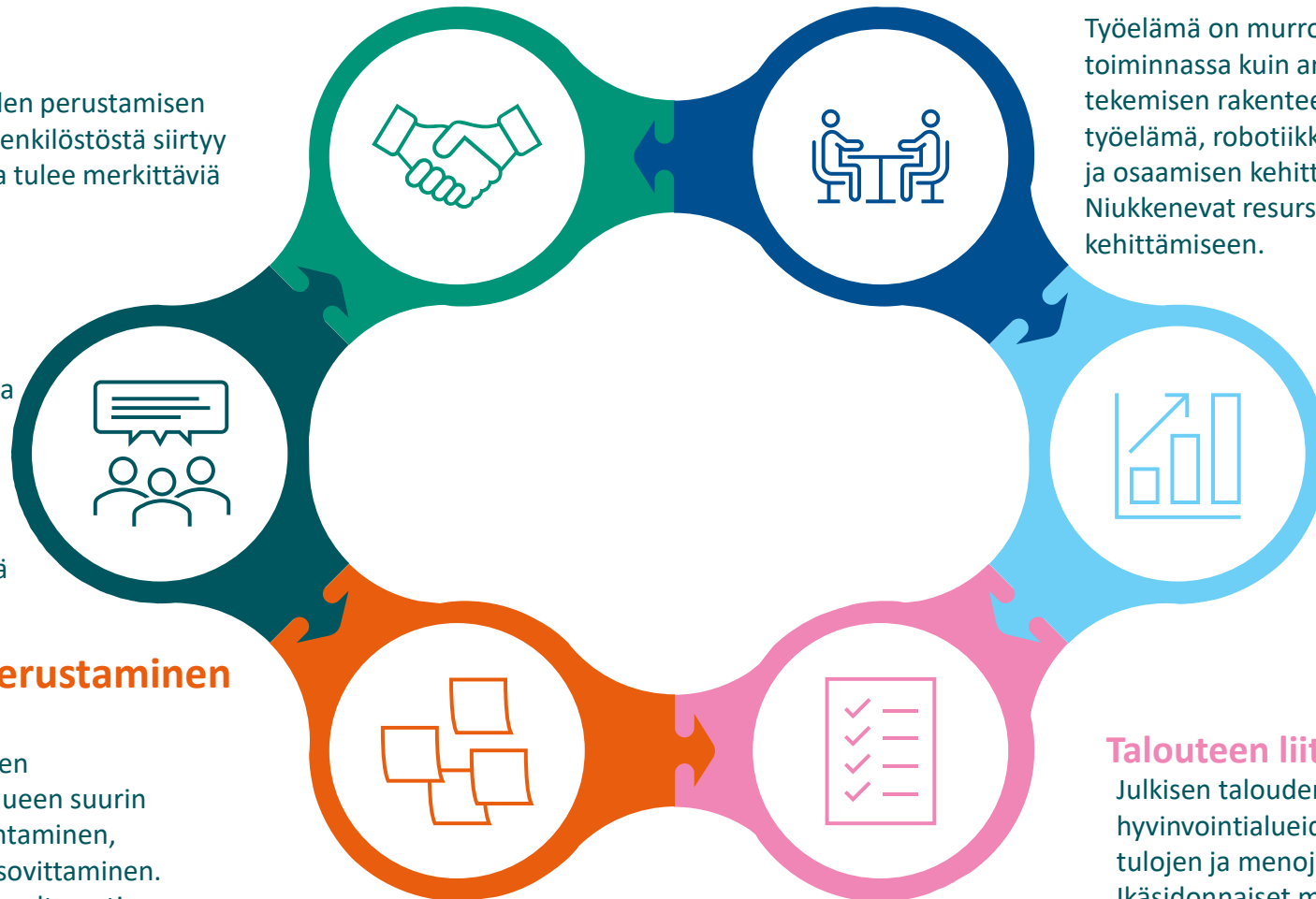
Työelämä on murroksessa ja muutokset näkyvät niin toiminnassa kuin arvojen ja ajatustapojen muutoksina. Työn tekemisen rakenteet ja tavat muuttuvat (organisaatiot ja työelämä, robotiikka ja digi). Osaavasta työvoimasta on pulaa ja osaamisen kehittämiseen sekä johtamiseen panostetaan. Niukkenevat resurssit lisäävät tarvetta tuottavuuden kehittämiseen.

Väestöön ja palvelutarpeisiin liittyvät muutokset

Väestö ikääntyy syntyvyyden laskun myötä. Tämä kehitys lisää tarvetta tulevaisuuden ennakkointiin sekä henkilöstövoimavarojen, koulutuksen ja palvelutarpeiden kokonaisuuden hallintaan ja sopeuttamiseen.

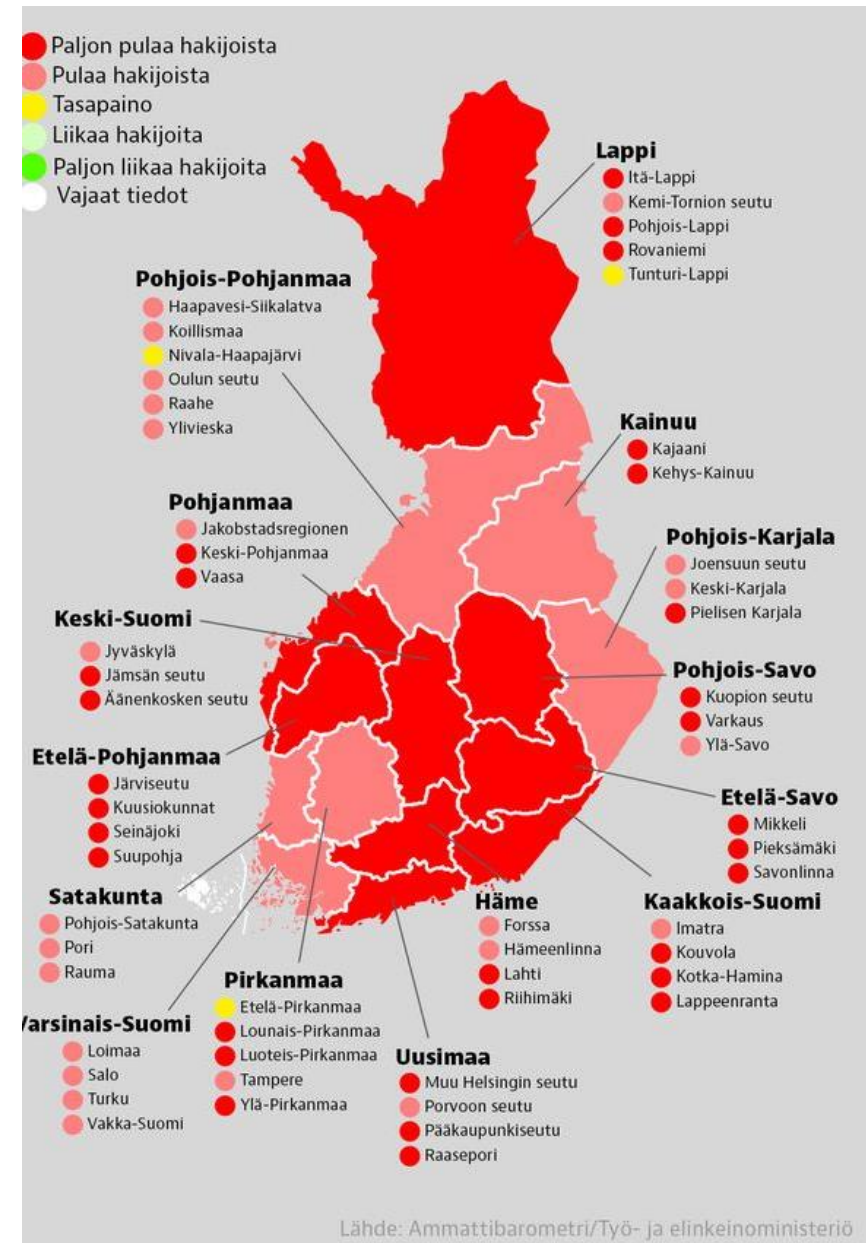
Talouteen liittyvät muutokset

Julkisen talouden tilanne jatkuu heikkona. Kuntien ja hyvinvointialueiden talouden suurin ongelma on tulojen ja menojen välinen rakenteellinen epäsuhta. Ikäsidonnaiset menot kasvavat. Työvoimapula lisää paineita työvoimakustannusten kasvuun. Kansallisesti kynnys velkaan ja sen ottamiseen on madaltunut.

Lappi

- ✓ Kunta-alan työntekijöistä eläköityy viiden vuoden aikana noin 3 550 ja kymmenen vuoden aikana yli 6 700 työntekijää eli 38 % kunta-alan henkilöstöstä. Eniten eläköityy lähihoitajia, lastenhoitajia, sosiaalialan ohjaajia ja lastentarhanopettajia.
- ✓ Hyvinvointialueille siirtyy yli 7 600 työntekijää.

TIEDOTE 3.2.2022

Hyvinvointialueiden palkkaharmonisoinnin kustannukset ovat vähintään 680 miljoonaa

KT on päivittänyt arvioitaan palkkojen harmonisoinnin kustannuksista hyvinvointialueuudistuksessa. Todennäköisimpänä KT pitää arviotaan, jonka mukaan harmonisointi nostaa työvoimakustannuksia vuositasona noin 680 miljoonaa euroa.

Politiikka | Työkiistat

”Koko kunta-ala on ihan sekaisin” – Kuntien työntekijät jäämässä ilman palkankorotuksia, Olli Luukkainen syyttää hoitajaliittoja ja työnantajia

Esimerkiksi opettajille ja kirjastotyöntekijöille ei vielä ole syntynyt sopimusta. Hoitajaliitot kaatoivat sovintoehdotuksen jo aiemmin.

Jukon puheenjohtaja Olli Luukkainen (vas.) ja Kunta- ja hyvinvointialueyönantajien KT:n toimitusjohtaja Markku Jalonen OAJ:n valtuuston kokouksessa Helsingissä toukokuussa. KUVA: HEIKKI SAUKKOMAA / LEHTIKUVA

Teemu Muhonen HS

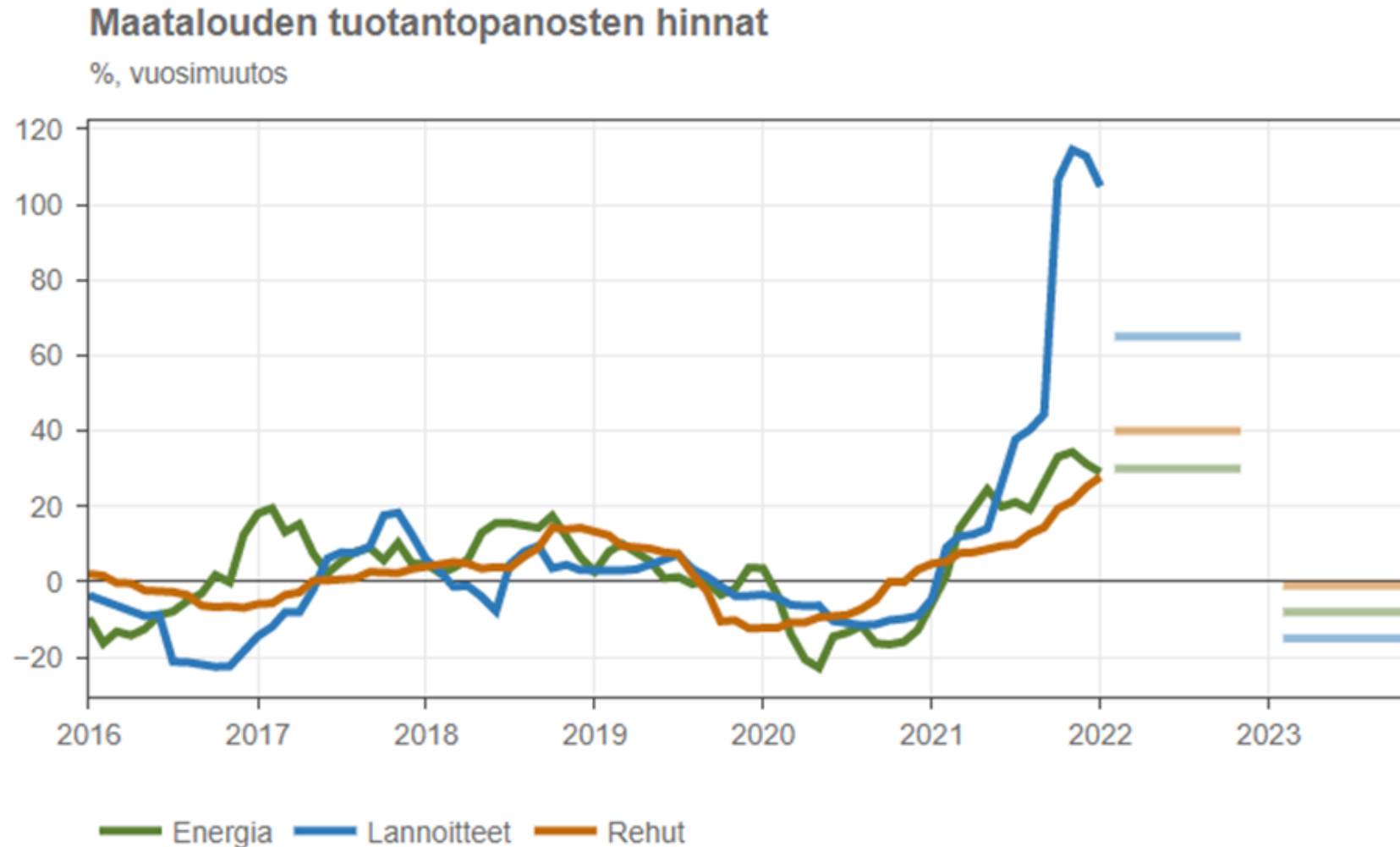
23.5. 11:57 | Päivitetty 23.5. 17:56

Ukrainan sota ja Venäjän pakotteet

Sisältö

Johdanto	4
OSA I VARAUTUMISEN TAUSTA	5
1 Yleistä	5
2 Keskeinen lainsäädäntö	6
3 Keskeiset käsitteet	8
4 Kansallinen riskiarvio	11
4.1 Kansallinen riskiarvio	11
4.2 Taustalla oleva uhka tai uhat	11
4.3 Uhkan kohde	11
4.4 Toteutumistapa (mahdollinen/mahdolliset)	12
4.5 Vikojen ja häiriöiden ketjuuntuminen ja kertaautuminen	12
4.6 Alueellinen riskiarvio	12
5 Kansallinen varautuminen	13
6 Varautuminen alueellisesti	15
6.1 Vastaanotto normaalitilanteessa	15
6.2 Laajentuva maahantulo (Normaaliolojen häiriötilanne)	16
6.3 Laajamittainen maahantulo (Normaaliolojen häiriötilanne tai poikkeusolot)	16
OSA II KUNNAN VARAUTUMINEN	18
7 Yleistä kunnan varautumisesta	18
8 Skenaariot maahantulon kiihtyessä	19
8.1 Skenaario 1: Turvapaikanhakijoiden määrän maltillinen kasvu	19
8.2 Skenaario 2: Turvapaikanhakijoiden määrän nopea kasvu	19
8.3 Skenaario 3: Turvapaikanhakijoiden laajamittainen maahantulo	20
9 Varautuminen majoituskapasiteetin kasvattamiseen	21
9.1 Laajamittaisen maahantulon yhteistyöryhmä/ohjausryhmä	21
9.2 Tilannekuva ja viestintä	22
9.3 Majoituskapasiteetti	22
9.4 VOK-toiminnan järjestäminen	22
10 Perusopetus- ja varhaiskasvatusjärjestelyt	24
11 Resilienssin kasvattaminen	25
11.1 Henkiseen kriisinkestävyys tekijöitä kunnassa	26
12 Muita huomioonotettavia asioita laajamittaiseen maahantuloon varautumisessa	28
12.1 Kunnan riskiarvio	28
12.2 Valmiussuunnitelman tarkistaminen	28
13 Lisätietoa ja oppaita	29

Pellervon tutkimuslaitos ennusti vastikään ruoan hinnan nousevan Suomessa jopa 11 prosenttia tämän vuoden aikana

Inflaatio 5,7 % huhtikuussa 2022

	Vuosimuutos (%)	Kuukausimuutos (%)
0 Kuluttajahintaindeksi	5,73	0,31
01 ELINTARVIKKEET JA ALKOHOLITTOMAT JUOMAT	5,96	0,93
02 ALKOHOLIJUOMAT, TUPAKKA	3,09	0,76
03 VAATETUS JA JALKINEET	0,16	-0,19
04 ASUMINEN, VESI, SÄHKÖ, KAASU JA MUUT POLTTOAINEET	7,68	-0,52
05 KALUSTEET, KOTITALOUSKONEET JA YLEINEN KODINHOITO	3,14	0,51
06 TERVEYS	-0,74	2,84
07 LIIKENNE	12,51	-0,50
08 VIESTINTÄ	8,75	1,49
09 KULTTUURI JA VAPAA-AIKA	4,26	1,32
10 KOULUTUS	1,22	0,50
11 RAVINTOLAT JA HOTELLIT	4,96	0,08
12 MUUT TAVARAT JA PALVELUT	0,10	0,23

Agenda 2030 – kestävän kehityksen tavoitteet

- YK:n jäsenmaat sopivat vuonna 2015 kestävän kehityksen toimintaohjelmasta ja tavoitteista, jotka ohjaavat kestävän kehityksen edistämistä vuosina 2016–2030. Niiden pyrkimyksenä on poistaa äärimmäinen köyhyys maailmasta ja turvata hyvinvointi ympäristölle kestävällä tavalla.
- Agenda 2030:n kestävän kehityksen toimintaohjelma ja tavoitteet koskevat maailman kaikkia maita. Ensisijainen vastuu Agenda 2030:n toimeenpanosta on valtioilla. Tavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan kuitenkin myös paikallishallinnon, yksityissektorin, kansalaisyhteiskunnan ja kansalaisten laajaa osallistumista.
- Sopimukseen sisältyy 17 erilaista tavoitetta, jotka käsittelevät kestävä kehitystä. Tavoitteet on tarkoitus saavuttaa vuoteen 2030 mennessä.
- **Suomi on sitoutunut tavoitteiden saavuttamiseen** sekä kotimaassa että kansainvälisessä yhteistyössä. Myös Suomen kehitysyhteistyö tukee tätä sitoumusta.

Lapin green deal -tiekartta

TAVOITEKOKONAISUUDET

Lappi tavoittelee hiilineutraaliutta

- Tietopohjaiset toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi → nykytilan ymmärtäminen ja vaikuttavimpien toimenpiteiden tunnistaminen
- Huomio viestintään ja tavoitteen motivointiin → lappilaisten ymmärryksen lisääminen ja toimijuuteen kannustaminen
- Lapin maakunnan sitoutuminen päästövähennystavoitteisiin ja Hinku-maakunnan (Hinku = hiilineutraali kunta) statuksen saavuttaminen

Vähäpäästöinen liikenne tukee Lapin saavutettavuutta

- Monipaikkaisen työn tukeminen
- Siirtyminen sähköön ja uusiutuviin polttoaineisiin liikenteessä
- Tieinfrastruktuurin, liikenteen palveluiden ja raideliikenteen kehittäminen
- Pyöräilyn ja kävelyn edellytysten kehittäminen

Ympäristönsuojelun ja luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen

- Luonnonsuojelun ja -hoidon osaamisen varmistaminen
- Ympäristöviestinnän ja -kasvatuksen lisääminen
- Kompensaation merkityksen tunnistaminen (suojelu- ja ennallistamistoimet)
- Kiertotalous ratkaisuna – resurssien säästeliäs ja ekotehokas käyttö mahdollistaa kestävä kasvun
- Luonnon monimuotoisuuden edistäminen laajalti

Metsien käyttö on ilmastoviisasta ja kestävä

- Metsien eri käyttömuotojen yhteensovittaminen
- Metsien hiilinielujen ja -varastojen kasvattaminen Lapin alueella
- Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen metsätaloudessa
- Ylläpidetään kestävä metsätaloutta biotalouden kehittämiseksi ja raaka-aineen varmistamiseksi
- TKI-ympäristön kehittäminen uusien ratkaisujen ja innovaatioiden tuottamiseksi

Kestävä matkailu kilpailuvoimana

- Vähäpäästöinen saapuminen ja liikkuminen Lapissa
- Matkailurakentamisen ilmastokestävyys: ilmastoneutraali uudisrakentaminen, fossiiliton energia ja energiatehokkuusratkaisut
- STF-merkki sertifikaatteineen käytössä alueen matkailussa
- Kapasiteetti tehokkaassa käytössä – ympärivuotisuus ja viipymisen pidentäminen
- Luonnon matkailukäytön ja reitti-infran kehittäminen vastuullisuuden ehdoilla

Kiertotalousajattelu luo uutta

- Kiertotalousajattelun painottaminen kaikilla tasoilla
- Raaka-aine- ja materiaalihyönteiden resurssitehokkuuden kehittäminen
- Onnistumisen tarinoiden nostaminen – olemassa olevien liiketoimintamallien nostaminen
- Teollinen symbioosi
- Kv-bisnespotentiaalin hyödyntäminen entistä paremmin

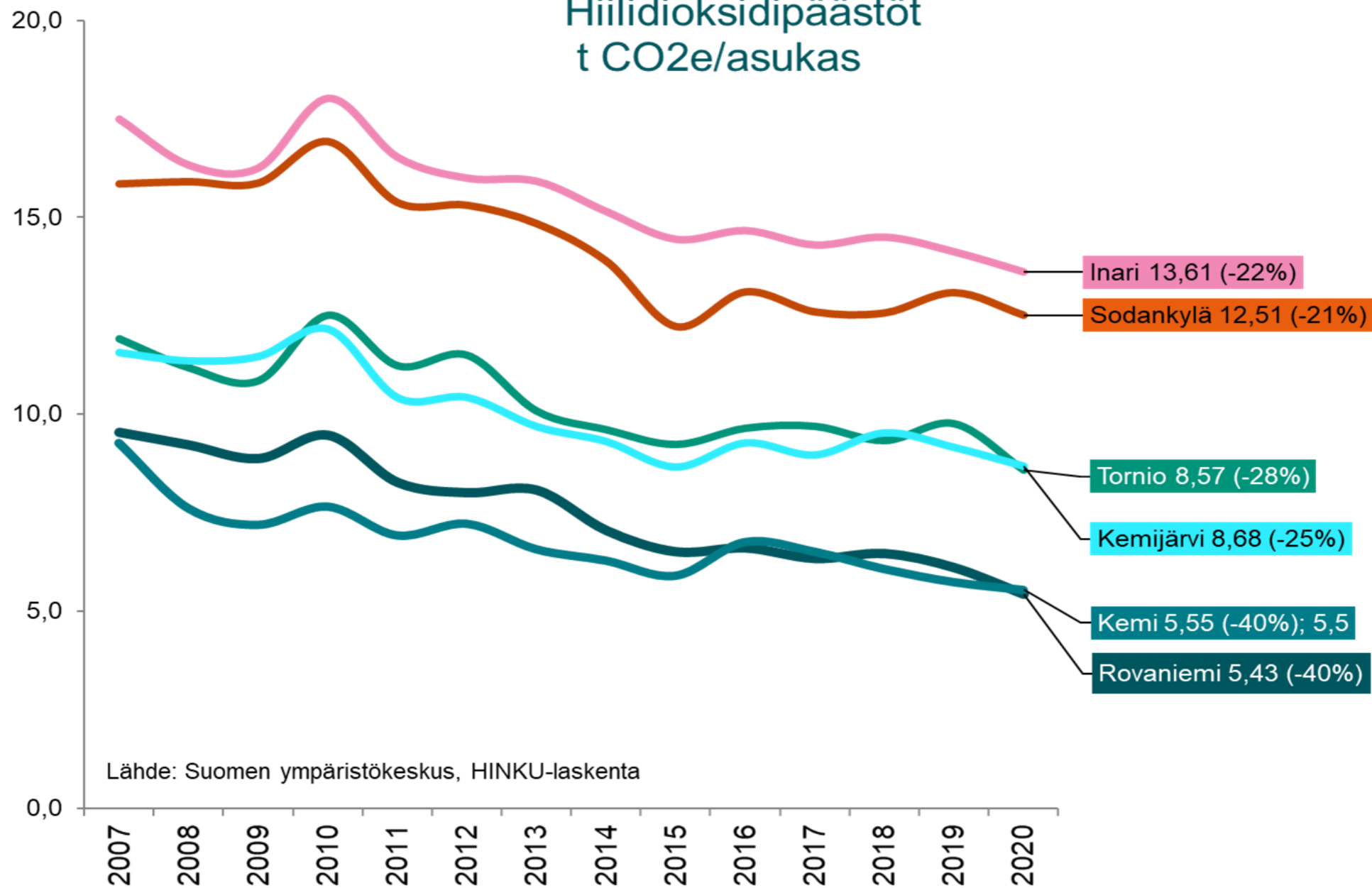
Energian murros edistyy Lapissa

- Uuden uusiutuvan energian tuotannon lisääminen, erityisesti tuulivoiman osalta – huomioiden ympäristönäkökulmat
- PK-yritysten tukeminen oikeudenmukaisen siirtymän mahdollistamiseksi
- Öljyn käytön vähentäminen
- Puupohjaisten polttoaineiden tulevaisuuden turvaaminen hiilinielut huomioiden siellä, missä se on järkevää/välttämätöntä
- Oppien keraaminen vetytalouden osalta tulevaisuuden varalle

Arktinen ruoantuotanto edistää kestävyttä

- Tuotantopanokset tehokkaasti käytössä ja kiertotalous hyödynnetty
- Puhtaat vesistöt ja luonnonkalan hyödyntäminen
- Hiilensidonnaisen varmistaminen
- Lähiruokaa saatavilla ja myös korkeammalle jalostettuna
- Pk-luonnontuoteteollisuuden kehittyminen

Hiilidioksidipäästöt t CO2e/asukas

Ekologinen kestävyys

Taloudellinen kestävyys

Teknologinen kestävyys

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

- **Mittarit:**

- Kuntalaisten tyytyväisyys palveluihin (Kokkola), työntekijäkokemus, hyvinvoinnin ja sosiaalisen kestävyuden mittarit / Mayors Indicators (Vaasa), opiskelijoiden määrä, koulutusaste (mm. korkea-asteen koulutettuja nykyistä enemmän) (Kuhmo), kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-alan ammattilaisten tyytyväisyys toiminnan edellytyksiin (Kokkola), työttömyys- ja pitkäaikaistyöttömyysaste (Orivesi) perustoimeentulon saajien määrä ei nouse, kunnan henkilöstön sairaspöissaolojen määrä, sairastavuusindeksi ja lapsiperheiden köyhyys (Orivesi)

Poiminta Tuusulan kuntastrategiasta 2021-2025:

Tuusulassa on hyvä elää

TUUSULAN STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT

TUUSULASSA ON HYVÄ ELÄÄ

Turvallisessa ja yhteisöllisessä Tuusulassa on hyvä elää ja oppia koko elämänsä ajan.

HYVINVOINTI

6. Kehitämme hyvinvoinnin edellytyksiä ja mahdollisuuksia. Ehkäisemme yksinäisyyttä, eriytymistä ja pahoinvointia.

OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS

7. Vahvistamme kunnan, asukkaiden ja yhteisöjen yhteistyötä ja kumppanuutta.

8. Olemme osallisuuden edelläkävijä ja jatkamme demokratian eri muotojen ja osallistumisen tapojen kehittämistä.

OPPIMINEN JA OSAAMINEN

9. Olemme kasvatuksen ja koulutuksen kärkikunta vahvistaen yhdenvertaisuutta ja elinikäistä oppimista.

TURVALLISUUS

10. Varmistamme arjen ja lähiympäristön turvallisuuden.

Vipuvoimaa EU:lta 2014-2020

Tiekartta

ELINKEINOELÄMÄ

Tiekartta

SAAVUTETTAVUUS

TOIMEPIDEKOKONAISUUDET

Investointien varmistaminen

1. Biotuotetehtäiden
2. Aloitetaan bioteknologiaa
3. Henkilöstön saaminen
4. Korjausvelan puuttaminen
5. Taloudellisen elinvoimaisuuden
6. Kestävyyden rakentaminen
7. Varautuminen

Työelämän murrokset

1. Työyhteisöjen voimistaminen
2. Työn ja vapaa-aikan
3. Työn ja yrittäjyyden
4. Kaamoskeikat

Alustatalouden nousu

1. Alustatalouden
2. Yritysten digiyhteistyö

Logistiikan ja saavutettavuuden

1. Sujuvien matkojen
2. Rata- ja tiehankkeiden
3. Kansainvälisten

Saamelaisten perinteisten elinkeinojen tukeminen.

TOIMEPIDEKOKONAISUUDET

JATKUVAT KEHITTÄMISEN KOHTEET

Lapin tieverkoston korjausvelan pienentäminen:

1. Teiden kunnostushankkeiden eteenpäin vieminen ja rahoituksen hakeminen tuleville hankkeille.
2. Kuntien roolin aktivointi teiden ylläpitämiseksi.

Digitaalisen saavutettavuuden parantaminen:

1. Laajakaistayhteyksien kattavuuden laajentaminen Lapin alueella (vaiheistamissuunnitelmat loppuun).
2. 5 G-verkon peiton kattavuuden lisäämisen selvittäminen.

Raideliikenteen laadun ja vastuullisuuden kehittäminen:

1. Raideliikenteen laadun (kuten vuorojen nopeuden) kehittäminen ja vastuullisen matkustamisen lisääminen.
2. Uusien yhteyksien (esim. Kemijärvi-Salla tai Taivalkoski-Kemijärvi) selvittäminen ja investointipäätösten valmistelu.
3. Rautateiden sähköistämisen kehittämishankkeet.

Saavutettavuuden avustuksia kartoittavat työryhmät:

1. Työryhmien perustaminen Lapin saavutettavuuden avustusten ajamiseksi. Esim. yksityisteiden avustukset (rahoituksen selvittäminen ja ylläpidon eteenpäin vieminen).

Lentoliikenteen sähköistymiseen varautuminen:

1. Sähkölentokoneet ovat mahdollisia lyhyille matkoille seuraavan 10 v aikana. Kehitystä on seurattava ja muutoksiin reagoitava.

Teiden turvallisuuden parantaminen:

1. Tiestön käytön turvallisuustekijöiden parantaminen esim. ulkomaisessa rekkaliikenteessä (esim. Norjan mallin mukaisesti.)

LAPLAND
Above Ordinary

yrsnäkymien esiin

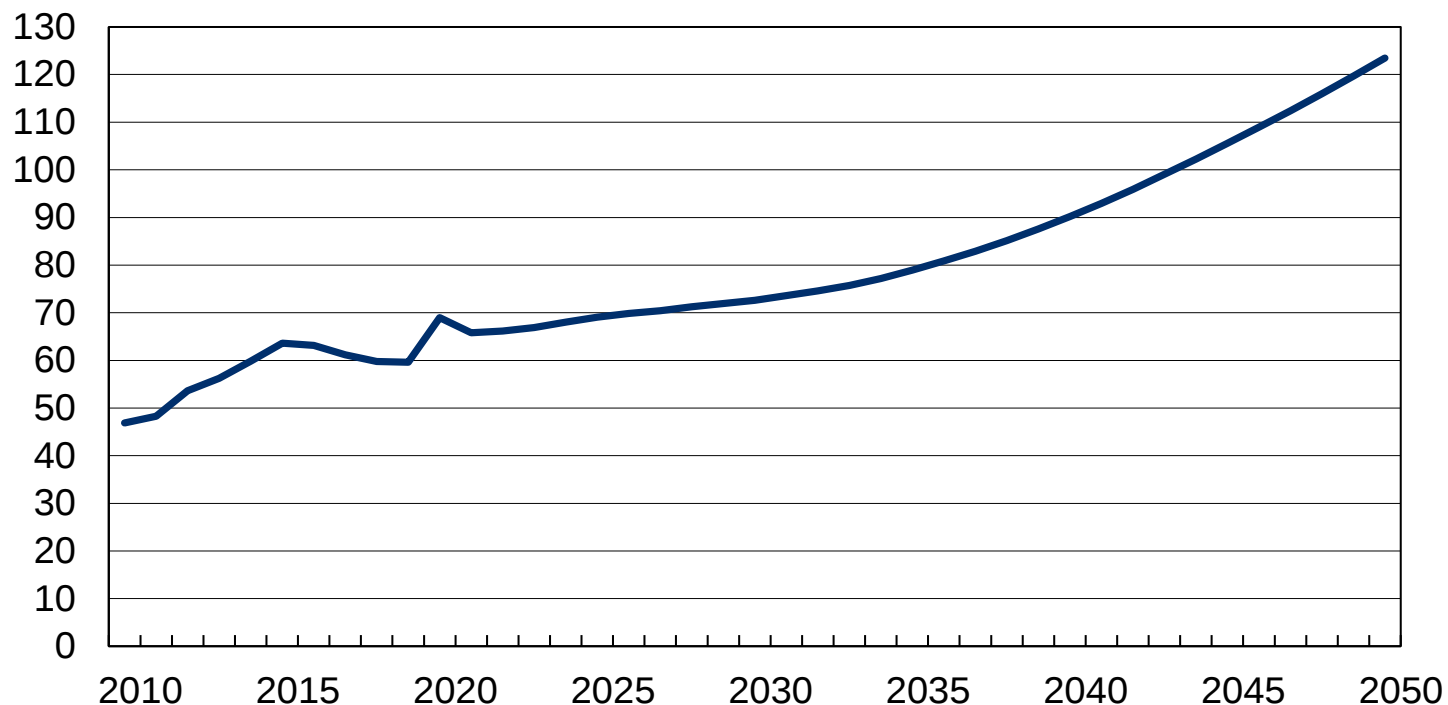
it - toimet)

)
issa työtoiminnassa.)

LAPLAND
Above Ordinary

Julkinen velka jatkaa kasvua vakautumatta

Julkisyhteisöjen velka suhteessa BKT:hen, %

Lähde: Tilastokeskus, VM

- Julkisen velkasuhteen kasvu taittui hetkellisesti v. 2021 vahvan BKT:n kasvun siivittämänä.
- Velkasuhde alkaa kasvaa uudelleen kuluvasta vuodesta lähtien.
- Kehyskauden lopulla velkasuhde nousee 70 prosenttiin. Velkasuhde jää kehyskauden lopulla 10 %-yksikköä korkeammalle tasolle kuin ennen koronaepidemiaa.
- Pidemmällä aikavälillä kasvavat ikääntymismenot ja korkomenot yhdessä hitaan talouskasvun kanssa kiihdyttävät velkasuhteen kasvua.

Ikäihmisten ryhmäkuntoutus

- Ikääntyneiden yksinäisyyden vähentämisen ryhmämuotoisella toiminnalla on vaikutuksia ikääntyneiden terveyteen, omatoimisuuteen ja palveluiden käyttöön. Esimerkiksi Ystäväpiiri-toiminnalla voidaan palveluiden kokonaiskustannuksia vähentää henkeä kohti jopa n. 750 euroa vuodessa.
- Tutkitussa Ystäväpiiri-toiminnassa 117 ikääntynyttä osallistui ammattilaisten ohjaamaan ryhmäkuntoutukseen 8 hengen ryhmissä 12 kertaa 3 kuukauden aikana. Tapaamisten sisältöinä oli liikunta, taide tai omasta elämästä kirjoittaminen sekä tärkeimpänä iäkkäiden osallistujien omat toiveet ja tavoitteet.
- Toiminta paransi terveyttä, psyykkistä hyvinvointia ja kognitiota, niin, että tulokset näkyivät erityisesti sairaalahoitojen ja kotisairaanhoidon vähenemisenä.
- Sosiaali- ja terveystieteiden käyttö oli keskimäärin ystäväpiiriläisillä 3 122 € /henkilö /vuosi, muilla 4 752 € /henkilö /vuosi.
- Säästö 1 630 € niin merkittävä, että se kompensoi ryhmäkuntoutuksen kustannukset 881 € /kuntoutusjakso. - >nettosäästö **749€**/henkilö.
- yli 75 vuotiaita yksinasuvia oli Suomessa vuonna 2021 **248 000**.
- Mikäli kaikki yksiasuvat saisivat ryhmäkuntoutusta, olisi laskennallinen säästö **186** miljoonaa €.

Pietilä M (2015) Mitä maksaa mielenterveyden tukeminen –entä tukematta jättäminen? Eloisa ikä –ohjelma, Vanhustyön keskusliitto

Pitkälä K ym. (2009) [Effects of Psychosocial Group Rehabilitation on Health, Use of Health Care Services, and Mortality of Older Persons Suffering From Loneliness: A Randomized, Controlled Trial](#). Journal of Gerontology 2009;64(7)

Skenaarioita tulevaisuudesta

Lapin Tulevaisuuskuvat 2040-luvulla

POLIITTISET & LAINSÄÄDÄNNÖLLISET TEKIJÄT

- Maailmanpolitiikka ja globaalit valtasuhteet
- Kansainväliset konfliktit ja kriisit
- EU:n yhtenäisyys
- Kansallinen politiikka ja päätöksenteko
- Venäjän rooli

TALOUS

- Maailmantalouden kehitys
- Inflaatiokehitys
- Protektionismi ja kauppasodat
- Suomen talouden kilpailukyky
- Uudet pandemiat
- Kiertotalous

YHTEISKUNTA JA VÄESTÖ

- Sosiaali- ja terveydenhuollon tulevaisuus
- Maahanmuutto
- Pakolaisuus (ml. ilmastopakolaisuus)

- Kaupungistuminen
- Maallemuutto
- Saamelaisten asema
- Väestörakenteen kehitys (ml. väestön ikääntyminen, syntyvyyden lasku)
- Sosiaaliset ongelmat (ml. syrjäytyminen, päihdeongelmat)

EKOLOGISET TEKIJÄT

- Ilmastonmuutos ja sään ääri-ilmiöt
- Lapin luonnon tila ja monimuotoisuus
- Luonnonvarojen käyttö

INFRASTRUKTUURI JA TEKNOLOGIA

- Lentoliikenne
- Logistiikka- ja jakelukanavat
- Tietoliikenneyhteydet
- Datan omistajuus
- Lapin infrastruktuuri ja saavutettavuus (ml. tieyhteydet)
- Teknologinen kehitys (ml.

automatisaatio, tekoäly)

- Liikenteen sähköistyminen

ELINKEINOT JA TYÖ

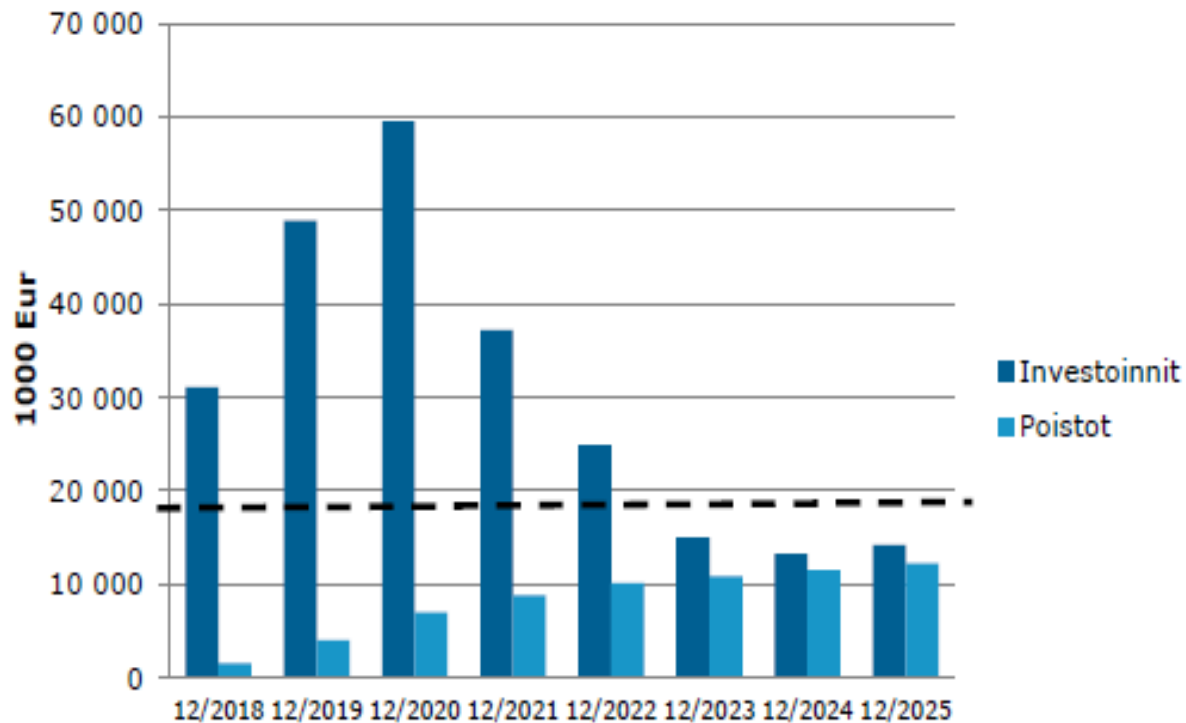
- Kaivosteollisuuden tulevaisuus
- Etätyö ja -opiskelu
- Uudet työn muodot
- Matkailu ja turismi
- Alueellinen veto- ja pitovoima
- Monipaikkainen asuminen
- Elinkeinorakenteen muutos
- Työllisyyskysymykset

YKSILÖ JA ARVOT

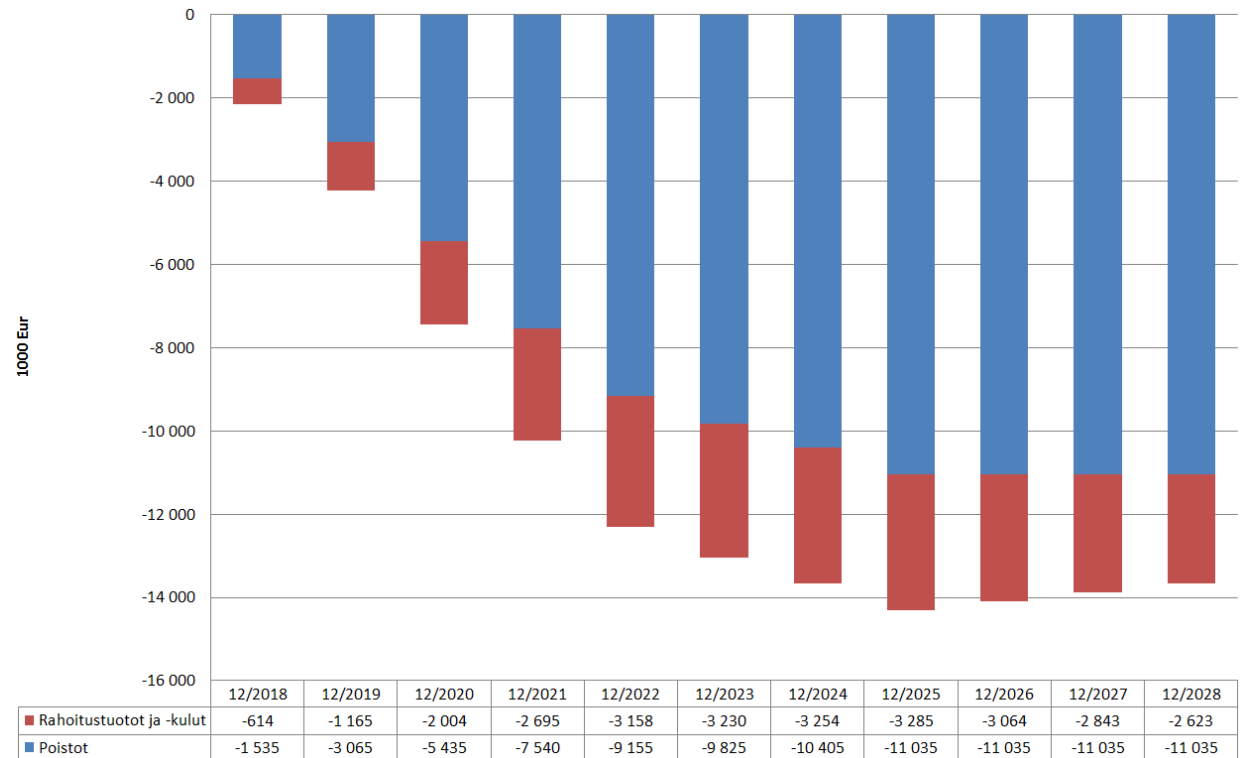
- Kuluttajakäyttäytyminen
- Kestävyyssarvojen vahvistuminen
- Vapaa-ajan merkitys
- Eriarvoistuminen ja arvojen polarisaatio

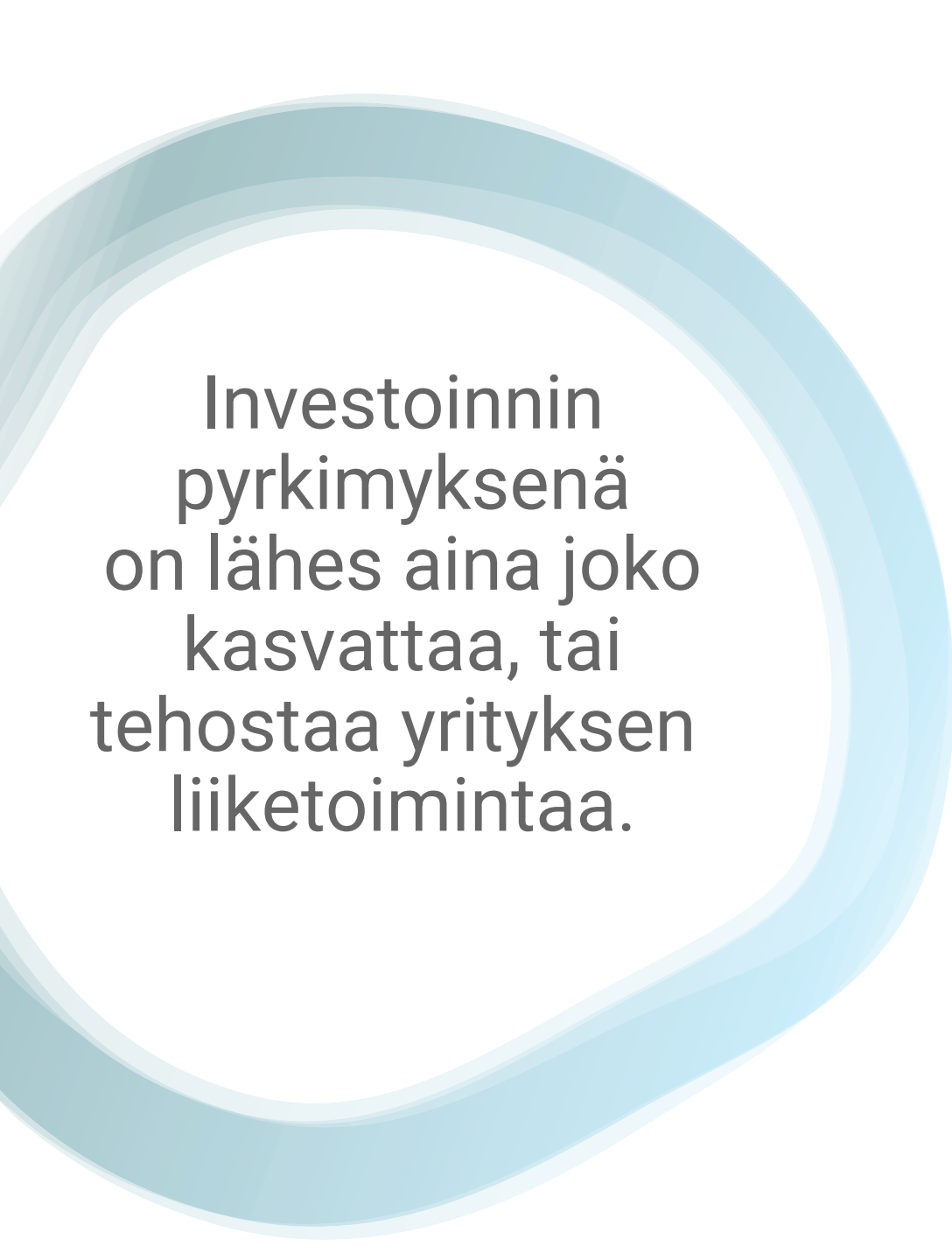
Strategiaa tukeva investointiohjelma

Investoinnit ja poistot 1000eur

Tulosvaikutus

Investoinnin
pyrkimyksenä
on lähes aina joko
kasvattaa, tai
tehostaa yrityksen
liiketoimintaa.

- Lapin investointipotentiaali on Lapin kauppakamarin selvityksen mukaan 17,9 miljardia euroa, josta 10,3 miljardia kohdistuu teollisuuteen (iso osa vihreään siirtymään), 3,9 miljardia energiasektorille ja 1,4 miljardia euroa matkailuun.
- Infra-hankkeita on toteutuksessa tai vahvistettu hieman yli 800 miljoonalla eurolla ja suunnitelmissa vajaalla 1,3 miljardilla eurolla.
- Toimiva ja hyväkuntoinen tieverkko on edellytys talouden kasvulle, ja tällä hetkellä Lapin tiet ovat välttävässä kunnossa.

Yhteiset muutosajurit

Kärjistävä kulttuuri

Moninaistuva vaikuttaminen ja päätöksenteko

- Moninapaistuva globaali järjestelmä
- Asukkaat ja yhteisöt kumppaneina
- Identiteettipolitiikka
- Uudet demokratian muodot
- Monikulttuuristuminen

Älykkään teknologian murros

Uusi hyvinvointi

- Älykäs hyvinvointiteknologia
- Elämäntapojen muutokset
- Algoritmien valta

Ilmastonmuutos, luontokato ja hupenevat luonnonvarat

Väestö ja alueellinen erilaistuminen

- Ikääntyminen
- Matala syntyvyys
- Kaupungistuminen
- Kasvava maahanmuutto

Yllätysten talous

Jatkuva oppiminen ja uudistuminen

- Työelämän murros
- Kokeilukulttuuri
- Etätyö
- Matalat organisaatiot
- Digitalisaatio
- Alustatalous

Arvojen eriytyminen
Madaltunut luottamus asiantuntijoihin

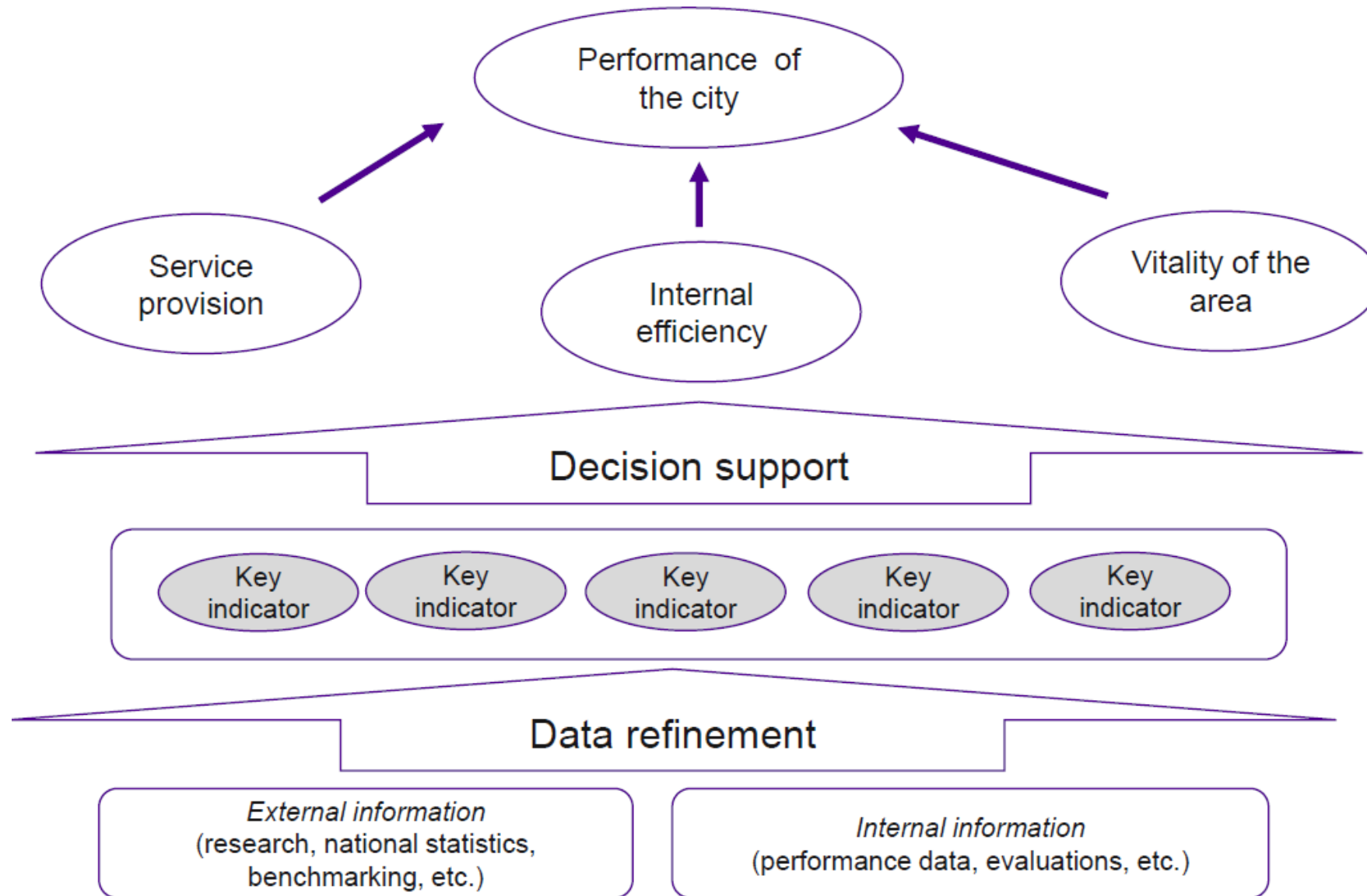
Segregaatio
Syrjäytyminen

Monipaikkaisuus
Kestävyyssvaje

Tehtävien ja vastuiden uusjako. Tulevaisuuden kunnat, alueet ja valtio
Sote-uudistus ja hyvinvointialueet jatkossa
Työllisyyspalvelut kunnille

Yhteenvetona

Tilannekuva muuttuu koko ajan

Monimutkaistuvat asiat vaativat päätöksiä

Kuuntele ja reagoi tarvittaessa ripeästi (kuplien puhkominen)

Ole looginen ja johda tiedolla